

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput II. Homo vetus ad intuitum sepulchri evigilat; & jam novus sibi
invigilat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

ut nulla sit vel mentis cogitatio, vel
cordis desiderium, vel oris verbum,
vel manuum opus, quod non totâ to-
tius hominis contentione dirigatur
ad Deum: sic totam, cum sit ultima,
diem exigas, quam mereatur corona-
re felix Æternitas. Mane altè animo
imprime hæc aurea verba D. Schola-
lasticæ. *Dies unus benè impensus ob-
sequio Dei, plus valet, quam milliones
annorum ad obtinendum universum
mundum.*

CAPUT II.

*Homo vetus ad intuitum sepulchri evi-
gilat; Et jam novus, sibi
invigilat.*

QUid aliud est sepulchrum, quàm
Mortis domicilium? inde tamen
sæpe hauritur vitæ præsidium. Ex
morte ipsa ritè considerata, resultat
in anima novæ vitæ præstans simu-
lacrum. Sic fæditas inservit decori,
deformitas venustati, peccati stipen-
dium Virtuti, somnus vigiliæ. Patet
id ex verbis Job, loquitur is de homi-
ne

DE MORTE.

13

ne insignitè scelerato: (a) *Ipsè ad sepulchrum ducetur; & in congerie mortuorum evigilabit.* Exquisitissimis coloribus exprimit hîc Job lineamenta hominis impii, ac potentis, qui fractis omnibus juris humani, ac Divini repagulis, Dei contemnit monita, violat præcepta, explodit consilia; imò qui sacrilego ore hæc plena impietatis verba in Deum deblaterat: (b) *Quis est omnipotens, ut serviamus ei? & quid nobis prodest, si oraverimus eum? Recede à nobis, scientiam viarum tuarum nolumus?* Et id genus alia execrabilia, quæ recenset Job. Tandem Job, quasi desperans de hujusmodi hominis salute, certum illius exitium denunciat, his verbis: (c) *Quia in diem perditionis servatur, & ad diem furoris ducetur.*

Quasi dicat; Actum est de illo, conclamatum est de ejus salute, perditissimus est. Quid, inquires, nullumne homini illi reliquum est obtinendæ salutis præsidium? Vix occurrit, quia ut Job

A 7

paulo

(a) *Job. 21. 32.* (b) *Job. 21. 15.*

(c) *Job. 11. 30.*

paulò post testatur: *Quis arguet coram
 eo viam ejus; & quæ fecit, quis reddet
 illi: Quis illius erit roboris, ut audeat
 quis illius fiduciæ, ut præsumat? quis
 illius virtutis, ut valeat, posito omni
 metu, Principem valentem viribus,
 pollentem divitiis, scatentem vitis,
 admonere officii, insignia illius carpe-
 re flagitia, ac salubria suggerere con-
 silia? Res nimium quantum difficilis,
 imò periculosa plenum opus alex.
 Arguit Joannes Herodem; sed jacturâ
 capitis. Arguit Propheta à Deo lega-
 tus Jeroboam; sed & in carcerem fuit
 relegatus. Arguit Jeremias Regem, &
 Principes impios; sed projectus fuit in
 lacum, sustentandus pane doloris, &
 aquâ angustia. Quis igitur arguet co-
 ram eo viam ejus? vix reperietur: vel
 si quis surdo canet, non audiet. Quid
 igitur agendum cum homine, de quo
 jam est actum? Non est remedio locus,
 ubi quæ fuerunt vitia, sunt mores.
 Quid subsidii ô Job? Restat unum, &
 præter illud, aliud nullum. Quod il-
 lud? *Ipsè ad sepulchra ducetur; & in**

con-

congerie mortuorum evigilabit. O præfidium expediſſimum cuiuſvis etiam deſperatiſſimi hominis ad ſalutem adducendi ! Non cum huiuſmodi homine agendum eſt rationibus ſtudioſè excogitatis, non proferenda exquiſita, quibus illum convincas, argumenta; non adducenda horribilia, quibus terreas exempla; non promenda, quibus illum attones, verborum fulmina: ſed ut eum errantem reducas ad viam vitæ, adducas ad receptacula mortis, ad ſepulchra: exhibe ejus oculis ſpectabilem mortuorum congeriem: & dicto citius, qui fuerat ſurdus, audiet ſana conſilia; qui fuerat cæcus, videbit præſentia pericula; qui fuerat imperterritus, horrebit futura ſupplicia; qui fuerat paralyticus, ſurget; qui claudus, ambulabit; qui mortuus, reſurget; qui dormiebat, *Evigilabit.* Placet hitoriâ rem hanc confirmari? Liſſardus Religioſus Cisterciensis, inclytæ vir proſapiæ, diu Monasterii ſui ſubulcus, denique officii ſui tam inofficioſi pertæſus, nescio quâ

quâ arrogantiam ductus ; hæc ipse se-
cum : Liffarde, quid agis? Absit à te
tuisque tantum dedecus, ut grunni-
tes pecudes pascas. Maeste animo Liff-
farde, ad ea, quæ tuo genere digna
sunt, enitere. Tuumne decet gentili-
tium genus, tam humile munus? Sic
se abjicere, quid est, nisi ad probrum
familia, avitum sanguinem protere-
re? pudeat te non pudere tam infamis
servitutis. Major es, quam ut te despi-
ciant minimi. Eripe te hoc ascetico
ergastulo ; in pristinam libertatem,
nobilitatemque te vindica? Dixit, cer-
tusque jam erat cucillum excutere,
& asceterio profugere: sed jam, jam
abiturum, retinuit nox, quam cum
duceret insomnem, ecce tibi sese oculis
ejus obtulit vir humanam majorem
majestate, quem sequi jussus, præeun-
tem secutus est, januis omnibus, qua-
cunque incederet, spontè reclusis: ven-
tum ad cæmiterium, in quo cum se-
pulchra vasto deducerentur hiatu ;
Liffardus ad tumulum, in quo puti-
dum quoddam cadaver haud ita pri-
dem

dem humatum verminabat, ductus
 audiit: *Miser, quo vis abire?* cumque a-
 lia, atque alia huiusmodi cadavera,
 contemplari juberetur, & ille propter
 horrorem deprecaretur, dicens: *Parce*
Domine mi, exanimes illæ larvæ pro-
pè me exanimant: heu! nequeo porrò
illas contemplari. Rursus audiit: Age
igitur, & si tibi vis parci, noli superbiâ
elatus, Religiosæ vitæ statum desere-
re. Quid plura? Ille constantiam polli-
citus, ad lectum reversus, horrifico
mortis simulacro fuit ab omni super-
bia liberatus. Sic ad sepulchra ductus,
reductus est ad modestiæ gyrum, &
virtutis tramitem, ex quo pedem ef-
ferre in animum induxerat. Dicam
ergò, non quod Salomon: (a) Vade ad
formicam piger; sed vade ad sepulchrũ
piger, & mox cum Davide: (b) Curres
per viam mandatorum Dei. Vade ad
cæmiterium avare, & statim dices
cum Zachæo: (c) Ecce dimidium bono-
rum meorum Domine, do pauperibus.

Vade

(a) *Prov. 6. 6.* (b) *Psal. 147. 15.*

(c) *Luc. 19. 8.*

Vade ad congeriem mortuorum superbe, & illicò exclamabis cum Ecclesiastico : (a) *Quid superbis terra, & cinis?* Denique vade Cosmophile, qui mundum sectaris, & ea, quæ sunt mundi, admiraris, ad congeriem mortuorum, & voluta te inter ossa mortualia; & confestim occines tibi illud cum Salomone acroama: [b] *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas.*

P R A X I S.

Sit tibi Mors à secretis, & consiliis. Nihil committas, quod non commisisse optares; nihil omittas, quod omisisse te poeniteret in novissima hora. Sic ergò ante omne opus, seu illud sit animi internum, seu corporis externum, familiariter sermocinare: Ecce Mors, tu Divinæ es Justitiæ administratrix, tuo subditus sum imperio: mihi enim quod patri meo, jam pridem dictum est: [c] *Morte morieris.* Cùm igitur nullum sit mihi effugium, audiam Sapientis consilium: [d] *Consiliarius*

(a) *Eccl. 10. 9.* [b] *Eccl. 1. 2.*

[c] *Gen. 2. 17.* [d] *Eccl. 6. 6.*

liarius sit tibi unus de mille. Quoties
 pendebo animi dubius, quid pro sa-
 lute animi me facere vel deceat, vel
 oporteat; tu unus mihi eris, qui, quæ
 sunt obscura, illustres; quæ ambigua,
 explanes; quæ ignota, patefacias, con-
 siliarius? Ecce impotens sui iracundia
 instigat, ut de illata injuria sumam
 vindictam? vult manum proferam ad
 ferrum, jubet me cum inimico des-
 cendere in arenam. Quid hîc factò o-
 pus? Cave, reponet mors: Olim quod
 vis facere, pœnitebit fecisse? Dum mi-
 hi lenocinatur caro? iterum adi tuum
 consiliarium, & dic ei cum Paulo: [a]
Caro concupiscit adversus spiritum;
 pellicit me suis illecebris, ut saltem
 vel cogitando, illis me oblectem; ti-
 tillat me suâ voluptate, ut illi saltem
 desiderando assentiar. Quid hîc mihi
 suades? si sapias, respondebit illa, audi
 meum consilium, quod est Spiritus
 Sancti oraculum: [b] *Si secundum
 carnem vixeritis, moriemini.* Quantum
 ergò metuis mortem, tantum oderis

car-

[a] Gal. 5. 17. [b] Rom. 8. 13.

carnem. Iterum, dum te avaritia invitat, ut vel obtineas, vel possideas contra fas aliena bona; dum Intemperantia te impellit, ut helluando te ingurgites, vel potando inebries; semper ante quodcumque opus, sit tibi perfugium ad tuum Consiliarium: audi, quid ille suadeat. O quàm multa, ut facias, suadebit! quàm non pauca, ne facias, dissuadebit. Nec Salomon cum omni sua sapientia suggerit tibi utiliora, quàm Mors, consilia. Tibi igitur consules, si illam semper consulas; si ad illius consiliorum normam instituas vitam, stupebunt alii tuam vivendi formam, eritque omnium interrogatio, quæ est apud Isaiam: [a] *Quis consiliarius ejus fuit.*

CAPUT III.

Hominis fragilitas, temporis pernicitas.

Nobilis ille Vates, cælestium arcanorum interpres Isaias, audiverat fortè resonantem ex alto vocem, & dicen-

[a] *Isa. 40. 13.*